

Izena:

Data:

NIRE IZENA MARIE CURIE DA

Marie Curie naiz, eta duela urte asko jaio nintzen Polonian. Txikitatik gustatu izan zait inguruko munduari buruz ikastea eta galderak egitea. Behatzea, irakurtzea eta ikastea maite izan dut, nahiz eta ez zen beti erraza izan. Nire garaian, jende askok uste zuen emakumeek ez zutela zientzia ikasi edo egin behar, baina nik ez nengoen ados.

Hazi ahala, zientzialari izan nahi nuela konturatu nintzen. Hala ere, nire herrialdean, emakumeek ez zuten unibertsitatera joaten uzten. Horrek asko tristetu ninduen, baina ez nuen amore eman. Gogor lan egin eta dirua aurreztu nuen Frantziara bidaiatu ahal izan arte, ikasteko baimena eman zidaten lekura. Han, ordu amaigabeak eman nituen ikasten, ikertzen eta nire ametsa betetzen saiatzen.

Frantzian, Pierre Curie ezagutu nuen, nire bizitzako eta laneko bikotekidea. Elkarrekin, energia mota berezi bat igortzen zuten materialak ikertu genituen. Gure ahaleginei esker, erradioaktibitate izeneko zerbait oso garrantzitsua aurkitu genuen. Aurkikuntza honek zientziari aurrera egiten lagundu zion eta, denborarekin, gaixoei laguntzeko tratamendu medikoak garatzea ahalbidetu zuen.

Nire lana ez zen beti erraz aitortzen. Batzuetan nekatuta eta kezkatuta sentitzen nintzen, baina zientziarekiko maitasuna sendoagoa zen. Nobel saria irabazi zuen lehen emakumea izan nintzen, eta geroago beste bat jaso nuen. Ez nuen ospetsua izateko egin, zientziak jendearen bizitza hobetzeko balio behar zuela uste nuelako baizik.

Nire bizitza osoan zehar, dedikazioz, ausardiaz eta iraunkortasunez lan egin dut. Badakit nire bideak nire ondoren etorri diren emakume askori atea ireki dizkiela. Gaur egun, harro nago emakumeek ere mundua aurkitu, ikertu eta alda dezaketela erakutsi izanaz.

NIRE IZENA MARIE CURIE DA

Non jaio zen Marie Curie?

Zer gustatzen zitzaion egitea txikia zenean?

Zergatik ezin izan zuen bere herrialdeko unibertsitatean ikasi?

Zein herrialdetara bidaiatu zuen zientzialari izateko ametsa betetzeko?

Norekin lan egin zuen Marie Curie-k eta zer aurkitu zuten elkarrekin?

Nola uste duzu sentitu zela Marie Curie emakumea zelako ikasten uzten ez ziotenean?

Zein ezaugarri pertsonalek lagundu zioten Marieri amore ez ematen?

Zergatik uste duzu Marie Curie-k zientzia erabili behar zela jendeari laguntzeko?

Zer egingo zenuke zailtasun berdinak topatu izan bazenu?

Zer uste duzu irakaspen ematen digula Marie Curieren bizitzak etorkizunerako?

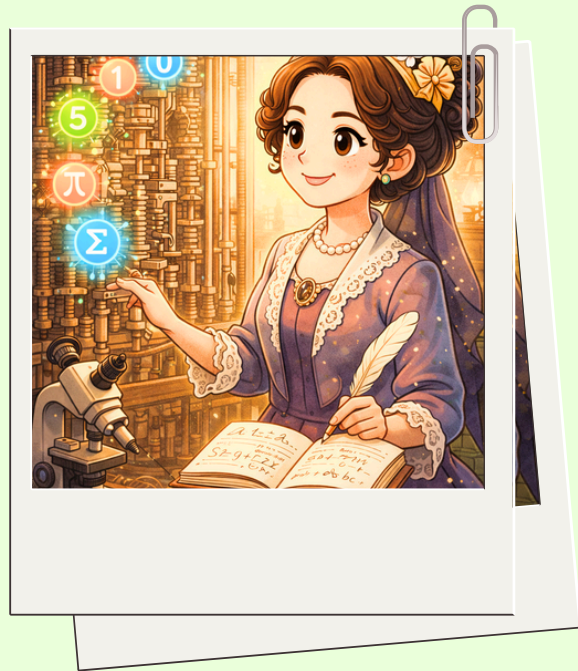
Izena:

Data:

NIRE IZENA ADA LOVELACE DA

Nire izena Ada Lovelace da, eta duela urte asko jaio nintzen Ingalaterran. Txikitatik, oso haur jakin-mintsua izan nintzen, eta pentsatzea, imajinatzea eta gauza berriak ikastea maite nuen. Nire amak matematika eta zientzia ikastea nahi zuen, eta hori ez zen ohikoa nire garaiko neskontzat, gehienek ez baitzuten gai hauek ikasteko aukerarik.

Beste haurrak jolasten ziren bitartean, nik denbora asko ematen nuen buruan arazoak konpontzen eta lanean ari ziren makinaren marrazkiak egiten. Zenbakiak gauza berriak sortzen lagun zezaketelako ideiak liluratu ninduen. Beti erraza ez bazen ere, ikasten jarraitu nuen ikasteko grina nuelako.

Hazten ari nintzela, Charles Babbage izeneko zientzialari bat ezagutu nuen, makina oso berezi bat diseinatzen ari zena. Konturatu nintzen makina honek kalkuluak egiteaz gain askoz gehiago egin zezakeela. Uste nuen argibideak jarraitu eta ideia berriak sortu zitezakeela. Horregatik idatzi nuen historiako lehen ordenagailu programatzat hartzen dena, gaur egun ezagutzen ditugun ordenagailuak garai hartan existitzen ez ziren arren.

Nire bizitza osoan zehar, jende askok ez zuen nire ideien garrantzia ulertu, eta batzuek ez zuten sinesten emakume batek zientziari hain gauza esanguratsuak egin ziezazkiokeenik. Hala ere, nigan eta irudimenaren eta matematikaren boterean sinesten jarraitu nuen.

Gaur egun historiako lehen programatzailea bezala gogoratzen naute. Harro nago sormena eta zientzia eskutik helduta joan daitezkeela eta emakumeak teknologian aitzindariak ere izan daitezkeela erakutsi izanaz.

NIRE IZENA ADA LOVELACE DA.

Non jaio zen Ada Lovelace?

Zein gai ikasi zituen txikitatik?

Zer egitea gustatzen zitzaion denbora librean txikitan?

Zein zientzialari ezagutu zuen eta zein makinarekin lan egin zuen?

Zergatik hartzen da Ada Lovelace historiako lehen programatzailatzat?

Zergatik uste duzu ez zela hain arraroa neskek matematika ikatea garai hartan?

Zein ezaugarri pertsonalek lagundu zioten Adari bere ideiak garatzen?

Zergatik uste duzu irudimena hain garrantzitsua izan zela haien aurkikuntzetarako?

Nola uste duzu eragiten dutela Ada Lovelaceren ideiek gure eguneroko bizitzan?

Zein mezu uste duzu uzten digula Ada Lovelacek norbere buruarengan sinesteari buruz?

Izena:

Data:

NIRE IZENA ROSALIND FRANKLIN DA

Rosalind Franklin naiz, eta zientzialari bat izan nintzen, eta bere bizitza oso txikia baina oso garrantzitsua den zerbait aztertzeari eskaini nion: DNA, gure gorputzen instrukzio-eskuliburua bezalako dena. Txikitatik gustatu zitzaidan ikatea, arretaz behatzea eta galderak egitea. Ahalegin handia egin nuen egiten nuen guztian eta ikertzea gustatzen zitzaidan.

Zientzia ikasi nuen eta oso ekipamendu espezializatua erabiltzen nuen laborategietan lan egin nuen. Gailu horietako batek DNAREN irudi oso garrantzitsu bat lortzeko aukera eman zidan. Argazki horri esker, zientzialariek hobeto ulertu ahal izan zuten bere egitura. Banekien aurkikuntza hau oso baliotsua zela, nahiz eta garai hartan inork ez zuen nire lana aitortu.

Nire garaian, emakume eta zientzialari izatea ez zen erraza. Askotan nire lana ez zen merezi zuen bezala baloratzen, eta beste batzuek nire ikerketa erabiltzen zuten niri aitortzarik eman gabe. Honek tristetu ninduen, baina ez nion inoiz utzi zientzia maitatzeari edo dedikazioz lan egiteari.

Nire ekarpenak DNAREN egitura aurkitzen lagundu zuen, medikuntzan eta biologian funtsezkoa den zerbait. Urte askotan oharkabean pasa nintzen arren, gaur egun nire lana ezinbestekotzat hartzen da. Nire istorioak justiziaren, errespetuaren eta guztion ahaleginen aitortzaren garrantzia erakusten du.

NIRE IZENA ROSALIND FRANKLIN DA

Zer gustatzen zitzaion Rosalind Franklini txikitatik egitea?

Zer ikasi zuen Rosalind Franklinek?

Zer aurkitu zuen laborategian egindako lanari esker?

Zergatik ez zen bere lana aitortu garai hartan?

Zergatik da garrantzitsua DNA gure gorputzarentzat?

Nola uste duzu sentitu zela Rosalindek bere lana baloratu ez zenean?

Zergatik da garrantzitsua pertsona guztien lana aitortzea?

Zer ezaugarrik lagundu zioten Rosalindi bere ikerketarekin jarraitzen zailtasunak izan arren?

Nola uste duzu laguntzen diola bere aurkikuntzak gaur egungo zientziari eta medikuntzari?

Zer ikasgai atera dezakegu Rosalind Franklinen istoriotik?

Izena:

Data:

NIRE IZENA JANE GOODALL DA

Kaixo, Jane Goodall naiz. Txikitatik maite izan ditut animaliak. Orduak ematen nituen txoriak, saguak eta tximeletak ikusten, eta egunen batean Afrikara bidaiatzea amesten nuen basoetan animalia basatiak ikusteko. Hazi nintzenean, amets hori bete ahal izan nuen. Afrikako Tanzania izeneko herrialde batera bidaiatu nuen, non animalia asko bizi diren, txinpantzeak barne. Txinpantzeak oso animalia adimentsuak eta jakin-min handikoak dira, gizakien antzekoak. Konturatu nintzen barre egin, jolastu, beldurra sentitu eta lagunez eta senideez arduratu daitezkeela.

Hasieran, txinpantzeek beldurra zidaten eta ez zidaten uzten haiengana hurbiltzen. Baina nik ezagutu nahi nituen beldurtu edo molestatu gabe. Beraz, denbora asko eman nuen urrutitik behatzen. Pixkanaka, konfiantza hartzen hasi ziren nigan, eta gauza asko ikasi ahal izan nituen haien bizitzari buruz.

Txinpantzeek gureen oso antzeko ohiturak dituztela ikasi nuen: elkarrekin jolasten dute, tresnak erabiltzen dituzte janaria lortzeko, kumeei irakasten diete eta gaixoak edo triste daudenak zaintzen dituzte. Oso pozik sentitu nintzen animaliek ere sentimenduak dituztela konturatzean.

Nire lana ez zen txinpantzeei buruz ikastea bakarrik. Animaliak eta planeta zaindu behar ditugula ere irakatsi nahi diet jendeari. Basoak suntsitzen edo natura kutsatzen badugu, animaliek beren etxeak galdu eta sufritu egin dezakete. Horregatik bidaiatzen dut herrialde askotara, haurrekin eta helduekin izaki bizidun guztien bizitzak babestearen garrantziaz hitz egiteko. Gaur egun, animaliak aztertzen eta liburuak idazten jarraitzen dut. Nire ametsa da haur guztiek natura eta animaliak errespetatzen ikastea, eta etorkizunean haiekin harmonian bizitzea.

NIRE IZENA JANE GOODALL DA

Zer gustatzen zitzaion Janeri egitea haurtzaroan?

Zein herrialdetara bidaiatu zuen Janek txinpantzeak aztertzeko?

Nola sentitu ziren txinpantzeek hasieran Jane hurbildu zenean?

Zer ikasi zuen Janek txinpantzeei buruz?

Zergatik uste du Janek garrantzitsua dela animaliak eta natura zaintzea?

Zer egiten ari da Janek gaur animaliei eta planetari laguntzeko?

Zein animalia aztertu nahiko zenuke eta zergatik?

Nola lagundu dezakezu animaliak eta natura zaintzen zure eguneroko bizitzan?

Zergatik da garrantzitsua animaliak beren habitatean behatzea eta errespetatzea?

Janek pazientzia izan behar izan zuen txinpantzeen konfiantza irabazteko. Zergatik uste duzu garrantzitsua dela pazientzia gauza berriak ikasteko?

Izena:

Data:

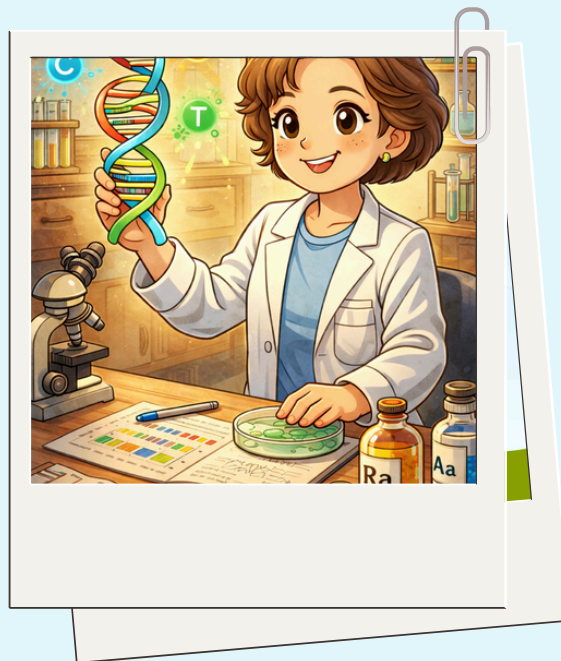
NIRE IZENA HEDY LAMARR DA

Kaixo, nire izena Hedy Lamarr da.

Jende askok uste zuen aktorea nintzela, filmetan eta telebistan agertzen nintzelako. Baina ia inork ez zekien gauzak asmatzea ere maite nuela.

Txikitatik, oso jakin-min handia izan nuen. Gauzak desmuntatzea gustatzen zitzaidan barrutik nola funtzionatzen zuten ikusteko. Beti egiten nizkion neure buruari galdera hauek:

"Nola bidaiatzen dute soinuek?" "Nola bidal ditzakegu mezuak inork eten gabe?"

Hazi nintzenean, gerra handi bat piztu zen munduan. Lagundu nahi nuen, baina ez armekin, nire adimena erabiliz baizik. Beraz, asmatzaile lagun batekin lan egin nuen eta etsaiak mezu sekretuak atzematea eragozteko sistema bat asmatu genuen.

Maiztasuna etengabe aldatzen zuten seinaleak bidaltzeko modu bat asmatu genuen, irrati bat estazio batetik bestera oso azkar salto egiten duen bezala. Horrela, inork ezin zuen mezua atzeman.

Garai hartan, ia inork ez zion gure ideiarri jaramonik egin. Baina urte batzuk geroago, zientzialariek konturatu ziren asmakizun hau oso erabilgarria zela. Sistema honi esker, gaur egun honako teknologiak bezalakoak daude:

- 📶 Wi-Fi
- 📶 Bluetooth
- 📶 Haririk gabeko komunikazio mota batzuk

Horrek esan nahi du nire asmakizunak telefono mugikorrei, ordenagailuei eta beste hainbat gailuri haririk gabe konektatzen laguntzen diela.

Denbora luzez ez ninduten asmatzaile gisa aitortu, baina gaur egun badakigu mundua aldatzeko bere adimena erabili zuen emakumea nintzela.

Oso gauza garrantzitsua ikasi dut:

- 🌟 Jendeak talentu asko izan ditzake aldi berean.
- 🌟 Zientziak irudimena ere behar du.
- 🌟 Ez utzi inoiz galderak egiteari.

NIRE IZENA HEDY LAMARR DA

Zein zen istorioaren asmatzailearen izena?

Zein zen istorioaren asmatzailearen izena?

Nola sentitu ziren txinpantzeek hasieran Jane hurbildu zenean?

Asmatzailea izateaz gain, zer gehiago egin zuen Hedy Lamarrek?

Zein izan zen bere asmakizunaren helburua gerra garaian?

Zer egin zuen haien sistemak mezuak seguruak zirela ziurtatzeko?

Hasieratik asmatzaile gisa aitortu al zuten?

Zergatik uste duzu garrantzitsua dela galderak egitea?

Nola uste duzu sentitu zela Hedy bere asmakizuna hasieran baloratu ez zutenean?

Uste duzu irudimena garrantzitsua dela zientzian? Zergatik?

Zer asmatuko zenuke jendeari laguntzeko?
